

Лук'янова В.І., Гладкова О.В.

Національний фармацевтичний університет

Базові принципи фінансової діагностики підприємства

yezjf@nuph.edu.ua

Вступ. Сучасні наслідки тяжкої економічної кризи ставлять перед підприємствами складні задачі, однією з яких є забезпечення економічної стабільності розвитку. Тому визначення фінансової стійкості організації необхідне не тільки для них самих, але і для партнерів, які приймають безпосередню участь у їх діяльності. Слід також мати на увазі, що фінансово стійке підприємство має переваги в залученні інвестицій, одержанні кредитів, виборі споживачів і постачальників, а також є більш незалежним від несподіваних змін ринкової кон'юнктури.

Отже, **метою дослідження** є визначення базових принципів фінансової діагностики підприємства, на підставі яких повинна проводитись оцінка його фінансової стійкості.

У якості **матеріалів** були використані труди вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, що займались питаннями фінансової оцінки діяльності компанії, а також праці науковців Національного фармацевтичного університету.

У якості **методів дослідження** були використані системний та логічний підходи, методи узагальнення та абстракції, групування тощо.

Отримані результати. Діагностика фінансового стану й стійкості функціонування підприємства – це етап управлінського процесу, що дозволяє на ранній стадії виявляти порушення пропорцій у фазах циклу кругообігу капіталу на підприємстві та встановлювати причини щодо їх виникнення.

Вважаємо, що діагностику фінансового стану й стійкості функціонування підприємства слід проводити використовуючи наступні принципи.

Принцип 1. Від загального до часткового. Даний принцип припускає при діагностиці фінансового стану й стійкості функціонування підприємства

послідовний перехід від загального до часткового, коли в основі розгляду лежить кінцева мета, заради якої здійснюється діагноз. При цьому в процесі діагностики на початку дається загальний діагноз фінансового здоров'я підприємства, а при виявленні хвороби визначається її вид, причини та швидкість перебігу.

Принцип 2. Від попередньої до остаточної оцінки. Суть цього принципу полягає в поєднанні методу експрес-діагностики з остаточною фундаментальною діагностикою фінансового стану й стійкості функціонування підприємства. У першому випадку здійснюється моментальний, терміновий діагноз фінансового здоров'я підприємства, у другому – обґрунтоване, глибоке, фундаментальне дослідження виду фінансової хвороби та причин її виникнення.

Принцип 3. Охоплення повного циклу кругообігу капіталу. Зміст цього принципу полягає в діагностуванні фінансового стану й стійкості функціонування підприємства на всіх стадіях циклу кругообігу капіталу, тому що фінансова хвороба може виникнути на будь-якій з них, наприклад, надмірне запозичення коштів на стадії «залучення» або неефективне їх використання на стадії «використання».

Принцип 4. Поєднання статичних та динамічних оцінок. Даний принцип передбачає необхідність діагностичної оцінки фінансового стану й стійкості функціонування підприємства як на даний момент часу, так і характеристики динаміки його в часі. Це обумовлено тим, що фінансова хвороба підприємства може прогресувати, а може, навпаки, йти процес видужування.

Принцип 5. Поєднання кількісних і якісних оцінок. Суть принципу полягає в необхідності при діагностуванні фінансового стану й стійкості функціонування підприємства поєднувати кількісні та якісні методи оцінки. Кількісні методи діагностування фінансового стану й стійкості функціонування підприємства здійснюються за допомогою застосування розрахунково-обчислювальних процедур і встановлення критерію фінансового здоров'я або хвороби в кількісній формі. Якісні методи є завершальною стадією діагностики фінансового стану й стійкості функціонування підприємства, коли, використовуючи кількісні методи

за допомогою шкал або матриць, одержують словесну характеристику діагнозу фінансової хвороби підприємства і причини її виникнення.

Принцип 6. Формалізації оцінок. Він передбачає алгоритмізацію процесу діагностики фінансового стану й стійкості функціонування підприємства, чітку визначеність оцінок, послідовність їх проведення. Даний принцип знаходить свою реалізацію в індикаторах оцінки, шкалах, матрицях і класифікаціях.

Узагальнюючи все вищезначене можна зробити **висновок**, що правильне формулювання діагнозу фінансового стану й стійкості функціонування (фінансового здоров'я або хвороби) підприємства є складним процесом оперування висновками, судженнями та поняттями. Кожна з цих форм осмислення фінансової діагностики потребує неухильного дотримання законів логіки.